

1960 Sonrası Toplumcu Eğilimleri Öne Çıkaran Şiir

1. Aslen Urfalıyım
kaç yıl oldu bilmiyorum
kim tutar hesabım
kim anlar hâlimden
bir kış günü
sabah namazından dönerken babam
can vermiş duldasında karanlığın sesi
kan davası deyi ertesi gün
üç - dört kişiyle kaldırılmış cenazesi

Bu dizelerde dile getirilenler aşağıdakilerin hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Adalet
B) Özgürlük
C) Geçim sıkıntısı
D) Toplumsal sorunlar
E) Kent yaşamının zorlukları

2. bir kış günü
sırtımda acıya yamalı bir mintan
I
ayağımda rengi aşınmış lastik pabuçlar
II
içimde buz bağlamış bir hüznün
III
ardımda gözü yaşlı bir ana
IV
ekmeği taştan çıkarmak uğruna
alın terini sevdaya nakışlamak uğruna
V
umudu aydınlığa boğmak uğruna
vurdum kendimi yollara.

Bu dizelerde numaralanmış sözlerin hangileri imge değildir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve IV. E) IV ve V.

3. Bebekler çiçeği insanlığımızın
Güllerin en hası, en goncası
Sarışın bir ışık parçası kimi
Kimi kapkara üzüm tanesi
Bırakalım sevdıyla büyüsünler
Serpilip gelişsinler fidanlar gibi
Senin benim hiç kimsenin değil
Bütün bir yeryüzünüdür onlar
Bütün insanlığın gözbebeği

Aşağıdakilerden hangisi bu dizelerde bebeğin benzetildiği kavramlardan biri değildir?

- A) sarışın ışık parçası B) bütün bir yeryüzü
C) güllerin en goncası D) insanlığımızın çiçeği
E) kapkara üzüm tanesi

4. bir kış günü akşamın alacasında indim Sirkeci'ye
dar bir sokak aralığında durdu otobüs
yüzlerce küçük dükkân camlarında bütün Anadolu
yüzlerce insan daha önce gördüğüm hiç görmediğim
emanetçiler: neyim var gençliğimden başka
bırakacak
taksiciler: hangi deftere yazmıştım gurbetliğin
adresini
oteller: yeni çıktım sılamdan bu gece yatmasam da
olur

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi dile getirilmiştir?

- A) İşsizlik B) Eşitsizlik
C) Özgürlük D) Adaletsizlik
E) Kent yaşamı

5. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde somutlamaya başvurulmuştur?**

- A) Ne bir avuç toprak, ne alev alev bir umut
gurbetliğimde geleceği sararmış bir ana
sılamda yel götürmez sel üfürmez bir yalnızlık
bir kış günü indim İstanbul Sirkeci'ye
- B) Oğul ben senin görüş gününde
ninniler söylemeyi isterdim
-avutmak için uykusuz gecelerini-
türküler söylemeyi isterdim
-düğününe sakladığım türküleri-
- C) Çiğdeme sor, çeşmeye sor
Tek açan menevşeye sor
Ayrılık getirir ayrılıklar
Birleş demedim mi
Ben demedim mi
- D) kirası çıksın diye
üşümesin ayaklarım
gurbet harcı çıksın diye
şişmesin göz kapaklarım
emek rızkı çıksın diye
simit satarım susamlı
- E) Kapağı bir atsam
tül bacalı fabrikaya
devirdim gitti işi
elim sanata yatkın
ne iş olsa yaparım

6. 1960 sonrası Türk şairi fildişi kule adamı değildir artık. O, küçük bir eş dost çevresi için yazmaz. Halkının hatta bütün bir dünya halkının dertleriyle ilgilidir. Politik eyleme katılmanın da bilincindedir. İnsana bilimsel bir gözle bakar ve bir aydınlık getirmek ister. Kendi içinde yaşadığı olumsuz eğilimleri de açık yüreklilikle ortaya koyar ve olumluya varmak yönünde bu eğilimlerle hesaplaşır. Hedef karamsar olmak değil, karamsar eğilimleri eleştirerek bir aydınlığa ulaşabilmektir. Açık, sade, insancıl bir şiir kurmaya çalışır. Bunun için halkın bağırında yaşayan sözcüklere, imajlara, deyimlere, halkın yaşama esprisine, halk kültürüne yönelir. Halkta olanın ileri yanını sezerek aydınlığa çıkartmak, geliştirmek çabasıdadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki dizelerden hangisi toplumcu eğilimleri yansıtan bir şiirden alınmış olabilir?

- A) Dünyanın öbür ucundaki dostları düşünüyorum,
öbür ucundaki ırmakları
Bir kız sessizce ölüyor, sessizce ölüyor Vietnam'da
Ağlayarak bir yürek resmi çiziyorum havaya
Uyanıyorum ağlayarak bir gün mutlaka yeneceğiz!
- B) Uzakta çocuklar kayıyorsa,
Kızaklar tahtadan yapılmışsa,
Kar dinmişse, avdan dönüyorsa avcılar,
İnsan anlamışsa ansızın başladığını
Gökyüzünün, ayaklarının ucunda.
- C) anamdan yolcu doğmuşum
yedi dağın yolları kalbimden geçer
salkım salkım mısralar gelir içimden
dudaklarımda yağmur damlaları
alır beni yollar beni alır gider
- D) Sen benim,
memleketimin şarkılarında bile varsın,
sen o korkunç,
sen o uykusuz geceler altında bir kere olsun
umudunu kaybetmeyen şehir!
- E) Yaprakların yaradılışını okudum
Gazali'de.
Elin kuşlar kaldırıyor
Bana bu şiiri yazdırıyor,
durup dururken
Durup dururken senin için yapraklar topluyorum.

7. Bazı şiirler birden gelir. Yoğun bir yaşantı birikimi sonucunda neredeyse fıskırıyor. Böyle durumlar için "şiiri hazırlamak" sözü anlamsız kalıyor. Çünkü şiir hazırlanmış olarak geliyor zaten yaşamların, okumaların, düşünmelerin, söz konusu şiirle doğrudan ilgisi olmayan çeşitli biçim denemelerinin, bilinçli ya da bilinçaltı süreçlerin sonunda. "Bir Gün Mutlaka", "Yeniden Hüzünle", "Sana Seslenmek İçin", "Beyaz İpek Gibi Yağdı Kar" vb. genellikle uzun ve en çok sevdiğim şiirlerim bu türden şiirlerdir. Bir söz, bir izlenim birden yoğun bir yaşantı birikiminin patlamasını sağlayabiliyor. Şiirin yazılışı sırasında olup biten şeyler de yazılmakta olan şiirin yapısına giriyor. Yaşam birden, geçmişle, şimdiyle ve gelecekle bütünlük kazanıyor; her şey bütünsel bir uyumu oluşturuyor.

Bu parçada şiir yazma serüvenini anlatan şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsmet Özel
B) Kemal Özer
C) Refik Durbaş
D) Süreyya Berfe
E) Atol Behramoğlu

8. 60 sonrası toplumcu eğilimleriyle öne çıkan genç kuşak şairlerinden İsmet Özel "Geceleyin Bir Koşu" Süreyya Berfe

"Bir Gün Mutlaka" Atol Behramoğlu "Gün Ola" adlı şiir

kitaplarını aynı zaman dilimi içinde yayımladılar. Nihat Behram "Hayatımız Üstüne Şiirler" Refik Durbaş

"Hücremde Ay Işığı" kitaplarıyla, genel tema ve biçim özel-

likleriyle 60 sonrası toplumcu şairler kuşağı içinde yer aldılar. Nihat Behram'ın ilk kitabını kısa aralıklarla izleyen şiir kitaplarında 70'li yılların toplumsal acıları yoğun biçimde yer aldı.

Bu parçada numaralanmış eserlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III.
D) III ve IV. E) IV ve V.

